

При поддержке:

Экономическая академия им.Д.А.Ценова

Белорусско-Российский университет

Московский государственный университет путей сообщения (МИИТ)

Украинская государственная академия железнодорожного транспорта

Научно-исследовательский проектно-конструкторский институт морского флота

Институт морехозяйства и предпринимательства

Луганский государственный медицинский университет

Харьковская медицинская академия последипломного образования

Бельцкий Государственный Университет «Алеку Руссо»

Институт водных проблем и мелиорации Национальной академии аграрных наук

Одесский научно-исследовательский институт связи

Международное научное издание

International scientific publication

С *Modern scientific idea '2020*
Современная научная идея '2020
БОРНИК ТЕЗИСОВ

7-8 ОКТЯБРЯ 2020 года

СЕРИЯ «SWORLD-BEL CONFERENCE PROCEEDINGS»

Минск
«Ёлнатъ»
2020

УДК 08
ББК 94
С 568

Рассмотрено и рекомендовано к изданию:

Решение Оргкомитета конференции
«Современная научная идея '2020»
№ 13 от 8 октября 2020 года

Общее научное руководство:
д.т.н., профессор А.Г. Шибает

Ответственный исполнитель:
к.т.н. С.В. Курпиенко

С 568 Современная научная идея '2020: Сборник тезисов. – Минск: Ёлнать,
2020 – 87 с.: рис., табл.
(Серия «SWorld-Bel Conference proceedings»)

УДК 08
ББК 94

DOI: 10.30889/2708-258X.2020-13-00

© Коллектив авторов, 2020

УДК [378.4:34](073) "19"

**ANALYSIS OF THE REGULATORY AND LEGISLATIVE BASIS FOR
HIGHER EDUCATION IN THE USA IN THE SECOND HALF OF THE
TWENTIETH CENTURY****АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ США
ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XX СТОРІЧЧЯ****Kulieshov S.O. / Кулешов С.О.**

ORCID: 0000-0001-5879-8105

*Dmytro Motorny Tavria State Agrotechnological University,
Melitopol, B. Khmelnytskyi Avenue 18, 72312**Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
Мелітополь, пр. Б.Хмельницького, 18, 72312*

Анотація. В роботі розглядаються акти та реформи уряду Сполучених Штатів Америки в період другої половини XX сторіччя, які спричинили найбільшого впливу на освітню систему країни, зокрема вищу освіту.

Ключові слова: нормативно-законодавча база, закон, освіта, вища освіта.

Abstract. The paper examines the acts and reforms of the United States government during the second half of the twentieth century, which caused the greatest impact on the national education system, including higher education.

Key words: legal framework, law, education, higher education.

Одним з найважливіших показників всебічного розвитку будь-якої країни, зокрема й Сполучених Штатів Америки, є наявність сформованої та актуальної до сучасних потреб законодавчої та нормативно-правової бази вищої освіти, що є підґрунтям для розвитку, проведення реформ та успішного функціонування освітньої галузі в цілому.

Аналіз літературних джерел свідчить про наявність інтересу науковців до вивчення та дослідження змін в нормативно-законодавчій базі американської системи вищої освіти. Питання розвитку вищої освіти в США досліджували науковці С. Брюнер, Е. Едді, Е. Джеймс та інші. З кола вітчизняних науковців свої дослідження в цій галузі проводили В. Бондаренко, Н. Гаврилюк, О. Ельбрехт, В. Кудін, І. Козубовська, В. Лола, О. Стойка, Л. Сідун, Л. Тарасюк та інші.

Метою статті є теоретичний аналіз нормативно-законодавчої бази з питань освіти США другої половини XX ст. та визначення її впливу на розвиток американської системи вищої освіти.

У політичній системі США вищим органом законодавчої влади є Конгрес, що складається з двох палат: нижня – Палата представників, верхня – Сенат Сполучених Штатів. Вищим органом виконавчої влади в країні є президент США. Міністерство освіти, як федеральний орган влади, був створений в 1979 р. шляхом поділу міністерства охорони здоров'я, освіти і соціального забезпечення на міністерство освіти і міністерство охорони здоров'я і соціальних служб США [1]. На відміну від багатьох інших країн, освіта в США є децентралізованою, де основну роль відіграють влада штатів і місцеві освітянські ради. До завдань міністерства входить розподіл федеральних фінансових коштів на освіту, збір інформації про заклади освіти, забезпечення рівного доступу до освіти [2].

В другій половині ХХ ст. система освіти Сполучених Штатів Америки зазнала значних змін в законодавстві, і як наслідок – реформування. Більша кількість змін була спричинена розвитком космічної галузі та запуском РСФСР першого супутника в космос. Тому, прийнята Конгресом серія законів в 60-х роках супроводжувалася виділенням значних коштів з Федерального бюджету на освіту та значно змінила курс освітньої політики, державну систему освіти та зміст діяльності закладів освіти.

За часів правління Дуайта Ейзенхауера (1953-1961 pp.) було проведено багато освітніх та наукових ініціатив, прийнято декілька законодавчих актів, серед яких одним з найвагоміших є Закон про освіту в інтересах національної безпеки (The National Defence Education Act, 1958 p.) [3]. Закон визначав основну мету державної політики в галузі освіти – зміцнення військово-технічного потенціалу США шляхом забезпечення країни професійно підготовленим персоналом для оборонної сфери. Для цього було збільшено фінансування на вдосконалення американських навчальних програм протягом чотирьох років. Федеральна допомога надавалась навчальним центрам та студентам інженерних спеціальностей. Також, цим законом були визначені заходи з розвитку наукового потенціалу країни, підготовки фахівців з технічних і природничих наук, іноземних мов; особлива увага в законі приділялась пошуку і навчанню талановитої молоді, зокрема за допомогою програми Національної студентської позики на захист (The Student Loan Program).

В роки правління Джона Кеннеді (1961-1963 pp.) було прийнято декілька актів про освіту, наприклад, Закон про професійну освіту (The Vocational Education Act, 1963 p.) та Закон про розвиток вищої освіти (The Higher Education Act, 1963 p.). Але головна заслуга Кеннеді була в його боротьбі з расовою сегрегацією. 19 липня 1963 р. президент Кеннеді вніс до Конгресу законопроект про громадянські права, за умовами якого заборонялась будь-яка сегрегація в усіх громадських місцях [4].

За часів Ліндона Джонсона (1963-1969 pp.) активно проводилась боротьба з бідністю. Адміністрацією Джонсона було започатковано та впроваджено програму «Велике суспільство» («The Great Society»). Це низка внутрішньодержавних програм, метою яких було проведення соціальних реформ щодо викорінення бідності та расової сегрегації. В цей час були також запущені нові і вкрай важливі програми з реформування освіти та надання їй федеральної підтримки. Програма «Велике суспільство» в цілому нагадувала «Новий Курс» (1933-1939pp.) Рузвельта, але головна відмінність полягала в соціальній спрямованості. Деякі з проектів «Великого суспільства» були ініційовані Джоном Ф. Кеннеді. У 1963 р. почав значно збільшуватись інвестиційний фонд державних навчальних закладів завдяки закону про технічне забезпечення вищої освіти. Також були прийняті закони про розвиток професійної освіти та закон про доступність вищої освіти, який визначав умови кредитування навчання і будівництва коледжів. 2 липня 1964 р. президент Ліндон Джонсон підписав Закон про громадянські права (The Civil Rights Act of 1964), прийнятий Конгресом, за умовами якого, окрім заборони расової дискримінації в сфері торгівлі, послуг та наймі на роботу, урядова комісія з

питань освіти регулярно доповідала президенту і конгресу про недоліки в сфері надання всім рівних освітніх послуг незалежно від раси, кольору шкіри, віросповідання або національного походження на всіх рівнях державної освіти. В 1965 р. був прийнятий Закон про вищу освіту, відповідно до якого відбулося збільшення федеральних грошей, що надавалися університетам; запровадження стипендій та позик з низькими відсотками для малозабезпечених студентів; створення національного учительського корпусу для навчання бідних верств населення. У цей період розпочався перехід від інституційної допомоги, яка фінансувалася федеральним шляхом, до індивідуальної допомоги студентам [5].

За роки правління Річарда Ніксона (1969-1974 pp.) характер реформ в сфері вищої освіти був незначним. На початку 70-х років він вперше акцентував увагу на розвитку програми кредитування у сфері вищої освіти. Тобто, якщо студент не мав змоги самостійно заплатити за навчання, держава повинна була йому допомогти та надати кредит. Це стало основною метою федеральної програми фінансової допомоги студентам.

Президент Джеймс Е. Картер (1977-1981pp.) підписав Закон про організацію управління освітою (The Department of Education Organization Act, 1979 р.), відповідно до якого було організовано Департамент з питань освіти, який очолювався секретаріатом [6].

В роки правління Рональда Рейгана (1981-1989 pp.) за основну мету ставилася мінімізація державного втручання в економіку та надання пріоритету ринковим відношенням. В 1981 р. Конгресом США було запропоновано комплекс заходів, які передбачали збільшення витрат на науково-дослідницькі розробки; розвиток наукомістких галузей промисловості, а також підвищення кваліфікації працівників та їх перепідготовки. Однак президентом було запропоновано розформувати Міністерство освіти та схвалено рішення про скорочення витрат на освіту [7].

Одним з головних завдань адміністрації президента Джорджа Буша старшого (1989-1993 pp.) було реформування освіти. Тому на початку 90-х років була прийнята програма «Америка 2000: стратегія національної освіти» («America 2000: A National Education Strategy»). В її рамках визначалися стратегічні цілі освіти до 2000 р., а також шляхи і засоби їх досягнення [8]. Реалізація програми, що розпочалася в 1991 р., співпала з кризою фінансово-кредитної системи та економічним спадом в США, що призвело до скорочення асигнувань соціальної сфери, зокрема освіти. В цей час значно зросла вартість вищої освіти в державних навчальних закладах. Проте в 1992 р. були збільшені розміри допомог студентам з малозабезпечених сімей, про що була внесена поправка до закону про вищу освіту.

Період правління Біла Клінтона (1993-2001 pp.) відзначався економічним підйомом та збільшенням витрат на соціальну сферу, розвиток науки і фундаментальні дослідження. Наприклад, розмір гранта Пелла зріс до 3300 дол. У системі вищої освіти відбулися такі зміни: впроваджувалися гранти додаткових можливостей (Supplemental Educational Opportunity Grants) для студентів з малозабезпечених сімей; розроблялися програми підготовки абітурієнтів до вступу в університети, зорієнтовані на дітей з різних етнічних